

Razprava o poplavah in upravljanju voda 20.11.2014

Lidija Globevnik (DVS): Vodarska stroka in poplave: Želimo aktualno razpravo in usmeriti razpravo v prostor, kjer se vse začne dogajati. Na poplave se moramo odzvati na več nivojih. Vsak posameznik, vsaka služba na vseh nivojih morajo spodbuditi željo po reševanju kompleksne poplavne tematike.

Luka Štraus (MOP): Programi državne politike na področju obvladovanja poplavnih tveganj: Dober odziv vlade in civilne zaščite na zadnje poplave. Problem je, da se preveč ukvarjamo s problematiko za nazaj in ne gledamo preveč v naprej. Razprava o gradbenih dovoljenih izdanih 40 let nazaj je brezpredmetna in ne prinaša rezultatov. Vlada se zaveda, da je veliko stvari potrebno spremenit. V fazi študij oz. izdelavi projektnih nalog je lažje biti pameten in moder v fazi izvedbe pa je stvar kompleksna. V Slovenijo smo še vedno v fazi študij. Financiranje vodarstva je problematično, ker se veliko nevodarskih projektov financira iz državnega denarja. Izkušnja iz Avstrije: Poplave 2003, 3MRD škode, leta 2012 pa iste poplave povzročijo le še 2 MIO škode, investicija v protipoplavne ukrepe je bila v vrednosti 2 MRD.

Maja Simoneti (Odgovorno do prostora): Odgovorno do prostora in rabe voda

Glas prostorskega načrtovanja v kontekstu poplav. Vse se začne in konča pri namenski rabi prostora. Iz gradnje v preteklosti moramo potegniti neke nauke za uspešno načrtovanje v prihodnosti. Pomembno je, da se o tem govori in da se pričakovanja prebivalcev ne zameglijo z vedenjem da je poplavna ogroženost nična. V prostorske načrte lahko začnemo integrirati nove kategorije... Razdrobljenost (občinska, sektorska), težko usklajevanje (vode ne poznajo administrativnih meja). V Sloveniji to področje kliče po vzpostavitvi medobčinskega in medregionalnega prostorskega načrtovanja. Sektor naj bi povedal kako in kaj, občine pa morajo to sprejeti. Apeliranje na državo: država mora prepoznati pomen prostorskega načrtovanja in vzpostaviti kredibilen in učinkovit način prostorskega načrtovanja v praksi.

Andrej Širca (SLOCOLD): Varnost vodnih pregrad: V Sloveniji 40 velikih pregrad (višjih od 15 m), od teh je 12 vodnogospodarskih, ostale so pretežno energetske. Z vidika SLOCOLDA 3 vidiki: Nedavna študija pregrad v RS je pokazala, da so energetske dobro vzdrževane, vodnogospodarske pa slabo (neznani hidrološki izračuni...), nekatere obstoječe pregrade predstavljajo grožnjo v primeru poplav. Velike pregrade so posebni objekti, ki zahtevajo smotrno ravnanje z njimi. Potrebna je reorganizacija vodarskega sektorja. Potrebno je upoštevati širši družbeni interes, pomembno je, da za manjše objekte ne sme uveljavljati blažja zakonodaja, ker so te objekti prav tako nevarni, ker so ponavadi zgrajeni v bližini naselij. SLOCOLD ob upoštevanju standardov predlaga gradnjo učinkovitih zadrževalnikov.

Pavel Gantar (SSD): Poplave človeška nesreča in državna politika do sedaj: Prepričanje, da so naravne nesreče dogodek, za katerega ni nihče odgovoren. So pa tudi družbeni oz. sociološki pojav. Pogosto se nam dogaja naturalizacija družbenega dejstva. Sedanjost: najhujše, kar se lahko zgodi, je to, da bi se protipoplavnim ukrepom posvetili bolj kot študijam voda, saj se nam lahko

zgodí, da se bomo nato soočali z pomanjkanjem vode in hidrološko sušo. Od 90' se pretoki zmanjšujejo, zadrževanje voda je eden najbolj primernih ukrepov ne samo glede poplavne varnosti temveč tudi z vidika multifunkcionalnosti. Potrebno je spremeniti zakon o vodah in spremeniti vodni sklad (2/3 sredstev gre namreč za gradnjo hidroelektrarn). Nasprotuje ločevanju vodarstva in okolja. Potrebna je jasna razmejitev med oblikovanjem politike, izvajanje politike in nadzorom. Le trije uslužbenci se ukvarjajo s črpanjem sredstev iz kohezijskih sredstev. Občine pobirajo denar od koncesij vendar se pojavi vprašanje koliko ga povrnejo nazaj. Upanje ostaja do naslednjih poplav oz. suše.

Luka Omladič (UL FF): Načelo pravičnosti pri rabi in varstvu naravnih virov: Vidik okoljske etike in normativna načela. Načela lahko pomagajo pri okoljski pravičnosti. Številni konflikti se referirajo na pomen pravičnosti oz. nepravičnosti (zadrževalnik pri Polhovem Gradcu). Okoljsko pravičnost lahko utemeljimo glede na to, kdo ima korist od ukrepa (načelo enakosti). Načelo (ne)enakosti terja to, da ljudje živimo na različno poplavno ogroženih območjih. Drugo načelo okoljske etike je, da mora stroka ustrezati svojim lastnim etičnim merilo. Tretji kriterij je kriterij demokratičnosti, ljudje so nezadovoljni od ukrepov nimajo dobrobiti (not in my backyard). Vodo moramo razumeti kot »skupno«. Voda je v svojem smislu »skupna«. Dober vladar je tisti, ki vlada po svoji sposobnostih, ne tisti, ki se nanaša na usodo. Vseeno se pa zaveda, da vsega ne more preprečiti.

Lidija G: Vodarjem je že nekaj časa jasno, da se poplav ne da rešiti le z vodarskimi rešitvami temveč je potreben interdisciplinaren pristop.

Bogo Kovač (UL EF): Pet politično ekonomskih tez za učinkovito protipoplavno delovanje: Število poplav se povečuje, število vlad pa prav tako. Naše vode so izjemen naravni kapital, ki pa ga zaradi naše nesposobnosti spreminjamo v blokado. Ekonomisti se v preteklosti niso udeleževali podobnih razprav oz. niso bilo vključeni v vodarsko odločanje. Stroški odpravljanja poplav presegajo stroške, ki bi bilo potrebni za preventivo. Sredstva je potrebno relocirati. Revizija računskega sodišča dokazuje, da z vidika obstoječih sredstev obstaja problem, da teh sredstev ne uporabljamo, kot bi jih lahko. Imamo 3 probleme:

1. Interdisciplinarno delovanje (le s skupnim delovanjem lahko pridemo do kakovostnih rešitev),
2. Politična odgovornost (politika se mora zavedati, da je ta problem potrebno rešiti),
3. Projektni management (ne izvajamo ga dobro, včasih smo imeli vodne skupnosti, ki so bile povezovalne, projektni management je ključnega pomena). Multiplikativen učinek izvajanja protipoplavnih ukrepov.

Andrej Lukšič (SPD): Trije koncepti politike upravljanja voda v Sloveniji: Leta 2003 ga je Lidija G. povabila na razpravo o vodah (bil je edini družboslovec), po 11 letih je situacija drugačna. Kot predstavnik slovenskega politološkega društva bo podal njihov vidik. Kot politolog ima z vodami le posreden stik. Če bi imeli takšne vode, ki ne bi povzročale problemov, ne bi imeli takšnih služb, zakonov, finančnih skladov... Ko razmišljamo o vodi, se je treba izogibati tega, da se ne predamo o trenutnem izkustvu. Ne smemo upoštevati le tega vidika (policy). Drug vidik je institucionalni vidik (država, ministrstva, kapitalska iniciativa, posameznik). Tu naletimo ne razmerje političnih moči (je vezano na koristi in na škode, zato imamo opravka z močnimi konfliktnimi situacijami – LJ Polhov

Gradec), potrebna je vzpostaviti ustrezno komunikacijsko formo. Vzpostavljene neadministrativnih institucij je pomembno. V Ameriki že poznamo organizacije, ki so organizirane po porečjih.

Gregor Vertačnik (SMD): Slovensko meteorološko društvo je prevedlo nekaj del. Padavinske extreme lahko obravnavamo na 2 načina (pretekle razmere in prihodnje-scenariji). Poplave pri nas običajno niso povezane z rahlimi padavinami, temveč z intenzivnimi. Nekateri nalivi so bili letos izjemno močni, meteorološko ni mogoče povedati, v katerem povodju bodo nalivi najintenzivnejši. Pomembno je spremljanje trenutnega dogajanja (radarska slika, hidrološke samostojne postaje...). Klimatološke analize preteklih sprememb (1960-2011). Z razliko od temperatur je pri padavinah težje govoriti o statističnih projekcijah, le to so statistično neznačilne, problematično je tudi pomanjkanje podatkov za analizo. V poletnih mesecih (jun-avg) so se zmanjševali 2-dnevni padavinski ekstremi, nasprotno pa se povečujejo 1 in 2 dnevni ekstremi v jesenskih časih. V letnih časih imamo tako pozitivne kot negativne trende. V medijih se sledi, da toplejši zrak nosi več vodne pare (za 1 stopinjo toplejši zrak lahko nosi za 8 % več vodne pare), več je lahko tudi izhlapevanja iz oceanov in večji vodni cikel, a tudi več izhlapevanja. Pri nas je zadeva bolj zapletena zaradi več geografskih dejavnikov (poročilo o ekstremnih dogodkih v Sloveniji).

Mihael Brenčič (SKIAH, UL NTF): Poplave podzemne vode: Pozabljamo, da voda poplavi površino, težave pa so tudi z visoko podzemno vodo. Poplave podzemne vode so nekaj, kar je dolgotrajno, lep takšen primer poplav so poplave na kraških poljih. Poplave moramo razumeti kompleksno, v te probleme se moramo poglobiti širše in globlje. Hitro lahko naletimo na problem napovedovanja poplav, te koncepti velikokrat niso ustrezni in so neprimerni, v življenju govorimo o povratnih dobah, ti koncepti pa niso vedno ustrezni in so velikokrat tehnično neustrezni. Viri škod so tudi pri poplavih različni, potrebno jih je identificirati in beležiti.

Roman Kramer – Problematika organiziranosti vodnega gospodarstva: Občina Celja in država sta leta 2008 sklenili sporazum za črpanje EU sredstev. Menegerski pristop k projektu, sodelovali so stroka, projekt je bil uspešno pripeljan do tega, da so črpali EU sredstva. Čudi ga, da se več denarja ne poskuša pridobiti na ta način. Suhi zadrževalniki in ukrepi lokalnega značaja. Ta projekt se uspešno izvaja, dokler ne začne ministrovati Židan, ki je ekipo razbil (vrača se 38 MIO €), zamenjal se je vodja projekta, tako se je projekt dobre prakse ustavil. Nobenega, ki je delal na tem projektu, ni več. Vrednost takega projekta je 42 MIO €, večji del teh sredstev bo vržen stran, ker je objekte potrebno vzdrževati. Sistem upravljanja z vodami pri nas razpada oz. je že razpadel. Uzakonili smo centraliziran sistem (ARSO, IZVRS in koncesionarji). Pred tem smo imeli vzoren sistem upravljanja (8 vodnogospodarskih skupnosti), stroka je bila zaposlena v vsaki izmed njih. Takrat je bilo to preko zveze organizirano na samoupravni bazi, a je bila organizacija strokovna. Nujni ukrepi so: spremembe zakona o vodah (tam morajo biti opisane jasne razmejitve med institucijami), potrebujemo javna podjetja ne proti dobičku usmerjenih koncesionarjev, zagotavljanja morajo biti zadostna sredstva za vzdrževanje vodotokov.

Albin Debevec (SDNO): Namakanje in osuševanje vodnega gospodarstva: Naše vodno gospodarstvo je bilo organizirano dobro. To pa zato, ker je imelo stroko in finance. Zadeve so bile urejene in so se izvajale. Danes je stanje zelo slabo, ker so strokovnjaki odšli iz vodnega

gospodarstva. Finančna sredstva vodnega sklada naj bodo ločena od energetskega programa. Porečja naj bodo upravno in strokovno organizirana. Moramo skrbet za izobraževanje mladih strokovnjakov in vpliv stroke. Zadrževalniki so v teh poplavah nalogo dobro opravili, vendar ne smejo to postati športni objekti. Suše: Pomakanje vode in potrebe po namakanju. Povečati je potrebno prehrabno bilanco, krepitev nacionalnih interesov, povečanje deleža pri hrani in varovanju vode. Za te namene je potrebna velika skrb in učinkoviti mehanizmi na terenu.

Jože Papež (Hidrotehnik) : Urejanje hudournikov danes in jutri: Letos je 130 let, odkar se je začelo organizirano delovanje na hudournikih. Vse to zahteva tudi vzdrževanje. 2 Mio objektov v Evropi (visoka sredstva za vzdrževanje). V Bosni so zadnjih 50 let pozabili na hudournike (posledice zadnjih poplav in zasipavanje strug), hudourniška erozija zelo ogroža SLO, zato ji moramo dati posebno pozornost. Če se objekti porušijo, je nevarnost večja, kot če ne bi naredili nič. Škodni učinek – usmeriti se je potrebno na območja z manjšim škodnim potencialom.

Andrej Čas (župan MOSG): Poplave 2012 na porečju Mislinje. Pri sanaciji škode se je vzpostavil dober kontakt z državnimi institucijami. Škoda je bila sanirana, v mirnem času pa se je občina pripravljala na »novo vojno«. Ne razmišljajo samo o protipoplavnih ukrepih, temveč o celostnem razvoju vodnih virov (kmetijstvo, ribištvo...). Dobra izhodišča za zmanjševanje poplavne varnosti, problem nizkih voda, mogoča kmetijska raba in da s temi ukrepi najdemo območja za suhe in mokre zadrževalnike. Pomembno je tudi oživljanje obvodnega prostora v mestnem jedru. Naloga je končana, prinesla je veliko novih izhodišč. Odzivi na študijo so bili pozitivni, a na občini pogrešajo pomoč in usmerjanje državnih institucij. Pomoči je veliko v času naravnih nesreč, malo pa v mirnem času.

Janez Koželj (podžupan MO Ljubljana): Problematika vpetosti med usodnimi razmerami, obljubami pristojnih in prepovedmi, ki silijo občino v pasivno držo. Država je prepočasna in pretoga, mostove in brvi se gradi na robu kompetenc. Danes je čas sinteze (vode moramo zadrževati, to je ključen pristop, ki povezuje vse konceptualne vidike), varstvo poplav ni sanacijski, varnosti ukrep, temveč razvojni ukrep. Načela za pristope: povezano, celovito (porečje), prilagojeno (umiranje, zadrževanje), raznovrstno, večnamensko (prodne zaježitve, male HE, vodna krajina), strateško (prioritete) in sistemsko. Čas ljubosumja med strokami je minil.

Tadej Markič (MP): Državne ceste in poplave: Naloga cest je, da so prevozne. Povečanje 100 letnih vod za 50% DANES!! Novi zakoni niso potrebni, obudimo stare (Vojvodina Kranjska). Ali je lastnina nad ljudmi ali so ljudje nad politiko?

Jernej Jež (Geološki zavod Slovenije): Problematika plazov in poplav: Pojava poplav in plazov sta povezna (ekstremne količine padavin), tudi zemeljski plazovi lahko povzročijo poplave (če se zemlja splazi v reko/jezero). Pri urejanjih strug posegamo v brežine in lahko povečamo plazovni potencial. Pomemben je interdisciplinaren postopek (s sodelovanjem geologov). Potrebna je preventiva; izdelovanje kart pojavljanja plazov, ki se morajo uporabiti pri prostorskem planiranju in umeščanju objektov v prostor. V pomoč so lahko tudi pri sanaciji objektov v vodotokih.

Marjan Bat (Zveza geografov Slovenije, Komisija za hidrogeografijo): Geografski pogled na poplave

Problematika upravljanja z vodami in reševanje problemov suš. Z reševanjem enega problema bomo reševali tudi drugega. Poplave so naravni pojav, tudi če se bo država potopila, bodo poplave ostale. Velikim poplavam smo bili priča že v preteklosti, ljudje smo na trenutke šli predaleč, segali smo v prostor, kamor človekove dejavnosti ne sodijo. Zavedati se moramo, da reka ni samo struga, del reke tudi poplavna ravnica. Poplave je potrebno reševati na nivoju porečja in ne samo na nivoju reke. Vodo je potrebno zadrževati visoko v porečju (zakonodaja je skromna o umeščanju zadrževalnikov visoko v porečju). Če gledamo na problem poplav kot na problem porečja moramo to gledati strateško in dolgoročno. Vsak gradbeni poseg mora biti strateško umeščen. Vodi je potrebno dati prostor. Zadnje čase smo s svojimi posegi skrčili. Različni pritiski in posegi: pritiski medijev in kapitala. Problem osveščanja in obveščanja.

Blaž Komac (Geografski inštitut Antona Melika): Naravne nesreče v Sloveniji: Od leta 2008 GIAM organizira simpozij Naravnih nesreč. SURS ne sporoča podatkov o škodi. Pomen izobraževanja, manjka prehod od formalne izobraževalne ravni na neformalno (akcija Moč voda). Pomembno je vprašanje vodne infrastrukture. V deželi nimamo pregleda nad vodno infrastrukturo, obstaja več metodologij vrednotenja stare infrastrukture, nujna so stalna vzdrževalna dela na vodni infrastrukturi. Zemljevidi nevarnosti se izdelujejo na različnih ustanovah po različnih metodah (ni celovitega pristopa). Ocenjevanje škode, od prijavljene škode je povračil le okoli 10%. Pomen preventive, prenos moči, spodbujanje zavarovanj (40 % gospodinjstev je nezavarovanih za naravne nesreče – vloga posameznikov, ki se po vsaki nesreči pritožujejo).

Meta Povž (Društvo za proučevanje rib Slovenije): Poplave predstavljajo generalno čiščenje vodotokov z vidika človeka (odnesejo svinjarijo nižje). Urejevanje poplav ne pomeni le zmanjševanje škode in varstvo ljudi, temveč tudi vodnega življa. Vse se ne sme koncentrirati le na zadrževalnike, voda rabi tudi prostor kot ga pozna danes oz. ga je v preteklosti. Pri projektih in posegih v vode in načrtovanju zadrževalnikov se je potrebno obračati tudi na biološko stroko in upoštevati potrebe vodnega življa. Na en način lahko zavarujemo tako ljudi kot vodni živelj. Zakaj so na Cerkniskem polju zabetonirali 500 zadrževalnikov? Ali so jih res?

Vesna Juren (ZRSVN): Naravovarstveni vidiki »čiščenje vodotokov«: Poplavna območja so praviloma tudi naravovarstveno pomembna območja. Velikokrat prevladajo lastni interesi in interdisciplinarnosti ni. Čiščenje vodotokov ne prispeva bistveno k večji poplavni varnosti, smo pa naklonjeni k vzpostavitvi retenzijskih površin (zadrževalniki). Sredstva se bo verjetno dobilo, odvisno pa je kam pa se jih bo namenilo (čiščenje vodotokov in poglobljanje je kratkoročen poseg). Obstaja tudi možnost, da se ljudem ponudi, da se izselijo iz teh območij in se jih popolnoma prepusti vodi.

Mitja Rismal: Definirati je treba odgovornosti, tudi strokovne: Ali je država dovolj naredila za omejitev posledic? Vodna stroka kaže na politiko, da ta ne zagotavlja dovolj denarja. Slovenija danes nima institucij. Pred osamosvojitvijo je bila situacija urejena na območju vodnih skupnosti. Vodnogospodarska podjetja delujejo po načelu prihodka, višina investicij je pred funkcionalnostjo

in uporabnostjo objektov. Akumulacija Vonarje je že 22 let brez vode. Od 1990 naprej že 24 let na MOP-u ni kompetentnega strokovnjaka za vode. Jazbinšek je na MOP-u je onemogočil integralno vzdrževanje voda. Danes ne vemo kdo je na MOP sploh odgovoren za ravnanje z vodami. Birokracija je z nerazumnimi predpisi sama sebi sodnik. Za opisano stanje pa ni odgovorna samo politika ampak tudi sama stroka s projektanti, inštituti in fakultetami, ker na te probleme ne opozarja. Odgovornost je na politiki oz. na vladah.

Petra Pergar: Ekonomski vidik pri reševanju poplav: Škodo in škodni potencial ni problem izračunati. Ali bomo z ukrepi dovolili, da se bodo območja, ki potem »ne bodo več ogrožena«, pozidala? Ukrepi, ki so bili projektirani za 100 letno, čez 50 let ne bodo več veljali. Strokovnjakov z vodarske stroke je kar nekaj, problem je, da ni posluha za stroko.

Damjan Jevšnik (ZGS, Savinjsko gozdarsko društvo Nazarje): Drobni ukrepi na hudournikih

Voda se zbira po hudournikih, grapah, jarkih. Pretežna večina hudournikov ni bila nikoli urejena. Lastnikom zemljišč bi morali dovoliti, da preprečijo poglobljanje manjših hudourniških jarkov. V Zgornji Savinjski dolini manjka veliko število lesenih pragov, izgradnje le teh bi zmanjšala količino odtoka ob konicah. Ti ukrepi niso dragi (lesena pregrada stane okoli 1000 €). Pregrade želijo imeti tudi lastniki gozdov, podpirajo jih tudi občine zaradi gradnje cest. Soglasje na ARS-u je dražje kot izvedba teh ukrepov. Ukrepe je potrebno implementirati na lokalnem nivoju. Lokalnim skupščinam je potrebno dovoliti čiščenje pregrad.

Živan Veselič (Zavod za gozdove Slovenije): Slovensko gozdarstvo je sonaravno. Večina drevja v zgornjih tokih pade po naravni poti v struge. Gozdarji so pripravljeni več sodelovati in več narediti na tem območju. Zagotavljanje sredstev za takšne ukrepe žal ni uspešno.

Danijel Magajne: Zadrževalniki vode, proda... Imamo jih tudi zato, da so pogoji UNESCO zadoščeni tudi glede čistosti vode v Škocjanskih jamah. Čudi ga, da zadrževalniki niso tudi energetske izkoriščeni. Švicarji to delajo že stoletja. Problem ni samo voda. Problem je to, da ne vidimo kje in kako voda teče, po rekah teče namreč tudi gramoz. Enotni smo v tem, da je zadrževanje vode potrebno. Če zadržimo vodo, jo moramo zadržati čim višje. Hudournike je potrebno urejati visoko v porečju. V povirjih so vode tudi čiste, v takšnih primerih tudi zadržimo čisto vodo. Prav pa je tudi, da vodo energetske izkoristimo. Zadrževalniki morajo biti večnamenski, z denarjem, ki ga ni malo na razpolago, je potrebno izkoristiti obnovljive vire energije. Redki so dobili vodno soglasje za gradnjo hidroelektrarn. Sončna elektrarna nima kaj iskati na gozdnih zemljiščih. Bolje smotrno je graditi manjše zadrževalnike visoko v hribih.

Karel Natek (UL FF): Čestitke Lidiji Globevnik za organizacijo razprave. Pet poplav v enem letu, štiri stoletne poplave v štirih letih dokazujejo, da nas je narava premagala. Včasih je dobro, da se človek uči na lastnih napakah. Tudi za družbo je dobro, da se včasih ozre malce nazaj. Če bomo gledali samo nazaj, bomo tudi v prihodnje ravnali napak. Eden ključnih problemov je, da voda ni samo voda, vendar je to tudi življenjski prostor in količina materiala, ki se premika po vodni strugi. Vsak poseg v vode pomeni vzdrževanje, to pomeni ogromna sredstva. Vode je potrebno urejati sonaravno (to veleva tudi poplavna direktiva). Prostorsko planiranje je žal postalo trgovina, v kateri

poskušajo ustreči vsaki stranki. Prostor je velikokrat nekaj imaginarnega, poplave nas opozarjajo na to, da so v prostoru resne omejitve. Vode ne morejo biti monopol vodarjev in inženirjev. Največ pri tem izgubi narava, zato imamo danes kanale, v katerih lahko preživi le poplavni val

Andrej Vizjak : HE na spodnji Savi. Tipični večnamenski projekt. 50 MIO vsako leto je v vodnem skladu. Dokazano je, da je gradnja HE Blanca izboljšala poplavno varnost Sevnice, tudi druge elektrarne bodo izboljšale poplavno varnost. Reorganizirati je potrebno vodno gospodarstvo po zgledu starih časov.

Mitja Bricelj: Država je naredila veliko, veliko tudi »zamočila«. Do konca leta 2015 mora biti pripravljen drugi načrt upravljanja z vodami. Velika priložnost za vse tukaj.

Dušan Plut: Izrazi skrb, da bo razprava ostala v tem krogu in ne bo prišla v širši krog. V 30 letih se je Slovenija uvrstila v razred že močno poplavno ogroženih držav. Tudi pred osamosvojitvijo smo uničili 100000 ha poplavnih površin, namenjenim poplavam. Poplavno nevarnost smo še povečali. Čez naslednjih 10 let se bomo pogovarjali o tem, da so poplave že del nacionalne varnosti. Gradnja velikih ravninskih zadrževalnikov vode ni smotrna, Slovenija namreč nima dovolj ravninskega prostora za velike zadrževalnike (izjema so elektrarne), prepozna potrebo po malih zadrževalnikih vode. Manjši ukrepi v povirje lahko rešijo tudi zasipavanje ravnin. Omogočiti moramo tudi čiščenje vodnih strug. Nujno potrebujemo skupno nacionalno strategijo ravnanja s ključnimi naravnimi viri. Poplavam moramo pustiti določen prostor ter ga njim tudi vrniti. Nobenega razloga ni za pesimizem, Slovenija se po lesni biomasi, eko storitvah, naravnih virih... uvršča med 15 najbolj razvitih držav na svetu. Priložnost je potrebno izkoristiti.

Darja Stanič Racman: V Sloveniji ni strukture upravljanja voda. Uradniki imajo sorazmerno majhno moč. Pomembne so stabilne finance. Potrebujemo enoten informacijski sistem, država dela popis vodnih zemljišč. Načrt upravljanja voda in poplavna problematika. Doseganje dobrega stanja voda v državi je v največji korelaciji z rabo prostora. Potrebujemo resen zapis takega posveta s tezami. Vode so dolgoročen projekt, minister se ne more vedno znova učiti kaj je bolj ali manj važno, zato potrebujemo dolgoročno usmeritev.

Jernej Strle: Pristen »Barjan oz. žabar«, živel ob Iščici, sedaj pa živi v Črni vasi. Poplava leta 2010 je bila grozota, ponovilo se je pred nekaj dnevi (pove svojo izkušnjo s poplavami). Trdi, da se je Iška udrla zaradi rabe vode v vodarni Brest. Čiščenje vodotokov ne bo spremenilo situacije.

Janez Kastelic: Strokovnjakov je dovolj. Priporoča v branje izsledke računskega sodišča – le to je namreč ugotovilo, da nimamo strategije. Načrt upravljanja z vodami je operativni načrt in ni strategija. Ko bomo imeli dobro in učinkovito strategijo poplavnih problemov, ne bo več oz. bodo znatno zmanjšani. Problem nelegalnih objektov, ki so jih postavili neodgovorni državljani z izgovorom, da država ne naredi nič.

Jože Papež: Apelira, da je potreben dialog za isto pogajalsko mizo.

Katarina Sirk: Živimo v poplavno ogroženi državi, ona pa že od skoraj leto dni išče službo-

Polona Piltaver: Zaključuje študij vodarstva. Med študijem ni dobila prakse, nato se je odpravila v Nemčijo kjer je delala na enem izmed vodnih inštitutov. Nato je odšla na prakso v Nemčijo, sedaj ima povabilo za službo. V Sloveniji se soočamo z begom možganom, mladi nimajo možnosti in priložnosti.

Marko Fatur: Ljudje so izjemno prizadeti ter pričakujejo, da se bo nekaj naredilo. Ljudem bo potrebno dati več informacij, strokovnjaki bodo morali na teren, javnost je potrebno informirati. Zavedanje in pripravljenost se mora začeti pri ljudeh. Participacija javnosti je nujna in potrebna. Če bomo spustili javnost zraven, si bomo povrnili zaupanje ljudi.

Lidija Globevnik

Štiri ključne ugotovitve:

1. Ugotovili smo, da potrebujemo vodno politiko, ki sloni na skupnem imaginiriju (vrednostni predstavi) in da moramo uskladiti družbena in gospodarska pričakovanja, da zagotovimo zahtevam vodnega ekosistema. Vodni ekosistemi so eni izmed najbolj pomembnih ekosistemov pri nas.
2. Kako bomo različne interese in konflikte uskladili s prostorskim načrtovanjem? Jasno je, da voda potrebuje prostor in ji ga ni moč odvzeti, našla si ga bo sama.
3. Potrebujemo manj načrtov in več vodenja. Potrebna je hierarhija projektov.
4. Upravljanje z vodami (in poplavami) naj postane neodvisno od vsakokratne menjave vlade. Razjasnijo naj se vloge deležnikov v prostoru. Komunikacija mora biti transparentna, odločitve jasne.

Štravs: Veliko imamo študij, ogromno študiramo, a do izvedbe na terenu ne pride. Večina vodnih strokovnjakov deluje v Ljubljani. Iz leta 2011 imamo načrt upravljanja z vodami, ima 600 strani, strategije so, načrti so (državni in občinski so), direktive so. Izsledki današnje razprave bodo poslani ministrici in predsedniku vlade.

Simoneti: 5 let so prostorski načrtovalci združeni v društvo Odgovorno do prostora!. Prostorsko načrtovanje je temelj razvoja, le tako je možno dobiti prostor, ki je funkcionalno urejen. Mogoče sedaj, ko so poplave, to končno tudi »slišimo«. Dejstvo je, da nobena politika ne more biti uslišana v družbi, ki ni pripravljena na kompromise.

Gantar: Predlaga, da Lidija imenuje ekipo, ki pripravi končne sklepe in predloge in da se ugotovitve ter zaključke čimprej predstavi tudi DZ in Odboru.

zapisal: Luka Snoj

